

אושר

השעה שתיים עשרה בלילה. מיטיה קולדרוב, נרגש ופרוע, התפרץ לדירת הוריו, והחל מתרוצץ בכל החדרים. הוריו כבר ביקשו לשכב לישון. אחותו שכבה במיטתה וקראה בעמוד האחרון של רומן. שני האחים הגימנזיסטים [תלמידי תיכון] ישנו.

"מניין אתה בא?" התפלאו ההורים, "ומה קרה לך?"

"אל תשאלו! בשום אופן לא ציפיתי לזה! זה... פשוט לא ייאמן!"

מיטיה פרץ בצחוק אדיר וישב בכורסה, כי לא היה מסוגל לעמוד על רגליו מרוב אושר.

"קשה להאמין! אתם אינכם יכולים אפילו לתאר לעצמכם! הביטו, הביטו וראו!"

האחות קפצה ממיטתה, התעטפה בשמיכה וניגשה אל מיטיה. האחים הגימנזיסטים התעוררו משנתם.

"מה, מה קרה לך? ממש יצאת מדעתך!"

"זה משמחה, מרוב שמחה, אמא'לה! הרי עכשיו מכירה אותי כל רוסיה. עד עכשיו רק אתם ידעתם שקיים בעולם דמיטרי קולדרוב, ועכשיו כל רוסיה יודעת זאת! אימא'לה! מדהים!"

מיטיה קם, עבר בריצה בכל החדרים, ושוב ישב.

"אבל מה קרה, למען השם? ספר את הפרטים."

"אתם חיים כמו חיות, עיתונים אינכם קוראים, אינכם שמים לב בכלל לעיתון. ובעיתונים מתפרסמים דברים כה מפליאים! אירע דבר מה בעולם ומיד הכול מתפרסם, שום דבר לא מוסתר! כמה מאושר אני! מדהים, מדהים! הלוא בעיתונים מתפרסמות ידיעות רק על אנשים נודעים, והנה, פתאום — לקחו ופרסמו אותי, כתבו עליי בעיתון."

"מה אתה אומר? היכן?"

אבא החוויר, אימא התחלחלה, האחים קפצו ממיטותיהם ורצו כמות שהם בפיגמות שלהם אל אחיהם הבכור.

"כן, כ־כ־כ־ן! אותי פרסמו! ועכשיו כל רוסיה יודעת עליי! אימא'לה, שמרי גיליון זה למזכרת! תקראי בו מדי פעם בפעם. הביטו!"

מיטיה הוציא מן הכיס גיליון של עיתון, מסרו לאביו והצביע על מקום מסוים המודגש בעיפרון כחול.

"קראו!"

האב הרכיב את משקפיו.

"קרא נא!"

האב השתעל קלות והחל קורא:

"ביום 29 בדצמבר, בשעה 11 בערב, יצא דמיטרי קולדרוב..."

"אתם שומעים, שומעים? הלאה, הלאה!"

"...מבית המרוח [פאב] שברחוב ברוניה הקטנה, ובהיותו במצב של שכרות..."

"זה אני, יחד עם סמיון פטרוביץ... הכול תואר בפרטי פרטים! המשיכו! הלאה! הקשיבו!"

"...ובהיותו במצב של שכרות, החליק ונפל מתחת לרגלי הסוס של העגלון איוואן דרוטוב שחנה

על יד בית המרזח. הסוס נבהל ודרך על קולדרוב. יצול העגלה שבה ישב סוחר ממוסקוואה, סטפן לוקוב, נשבר, והסוס התחיל דוהר במורד הרחוב, עד שנבלם בידי עוברים ושבים. קולדרוב, שהיה תחילה חסר הכרה, הועבר לתחנת המשטרה ונבדק על ידי רופא. הוא נפצע..."

"קיבלתי מכה בראש. הלאה! אבא'לה, קרא הלאה!"

"...נפצע קל בעורפו. המשטרה רשמה דוח. הפצוע קיבל עזרה ראשונה..."

"הם אמרו לי לשים תחבושות קרות על עורפי. נו, עכשיו כבר קראת הכול? זהו! עכשיו זה יתפשט ברחבי רוסיה כולה. תן לי את העיתון."

מיטיה תפס את העיתון, קיפלו ותחבו לכיס. "ארוץ אל הקרובים ואראה להם... צריך עוד לסור אל האיווניצקים, אל נטליה איוואנובה, אל אניסים ואסיליץ... ארוץ! שלום, שלום!"

מיטיה חבש את המגבעת ורץ החוצה שטוף אושר ומלא גאווה.

כתבי אנטון צ'חוב, על פי תרגום של א' אברס, הוצאת כרמי 1958, עמ' 64-65

שאלות הבנה [פרשנות והיסק - 1א, 3א; הערכה וביקורת - 1ב, 2, 3ב, 4]

1. הסיפור נפתח במילים: "מיטיה קולדרוב, נרגש ופרוע, התפרץ לדירת הוריו".
 - א. באילו דרכים מתוארת ומומחשת התרגשותו של הגיבור?
 - ב. אפשר להגיד שהתיאור מוקצן ולפיכך לא כל כך משכנע. האם אתם מסכימים להגיד זה? נמקו.
2. שני קוראים התווכחו ביניהם אם הכותרת "אושר" היא אירונית (לגלגנית, עוקצנית). מה דעתכם? נמקו אותה.
3. במסגרת דיון בנושא "מקומה של התקשורת בחיינו" קראה המנחה את הסיפור "אושר".
 - א. מה לדעתכם היה השיקול של המנחה להביא את הסיפור בהקשר זה?
 - ב. לאחר הקריאה שאלה המנחה: אלו הידיעה בעיתון הייתה מספרת שגיבור הסיפור הציל אישה מטביעה בנהר, מה היה מוחמץ בסיפור? השיבו תשובה מנומקת על שאלת המנחה.
4. אתם מתלבטים אם להמליץ לחבר או לחברה בגילכם לקרוא את הסיפור. הביאו נימוק אחד בעד ההמלצה ונימוק אחד נגד ההמלצה.

הבעה

5. "מה זה אושר? האם זה כאשר אימא מחבקת אותך וקוראת לך בשם חיבה? אולי זה בוקר, כאשר אתה מתעורר ופתאום כל העולם מסביבך זוהר כמו שמש שנכנסת לחדר דרך החלון ומבטיחה הרבה... הרבה מה?" (מתוך חיבור שכתבה תלמידה בבחינת בגרות) ומהו אושר בעיניך?
6. "מוטב שיכתבו עליך דברים רעים משלא יכתבו עליך כלל." העלו שיקולים בעד גישה זו אל התקשורת ושיקולים נגד פרסום מסוג זה.